

Katedra zeleninárstva, Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva,
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Využitie húb 1

Ing. Marcel Golian, PhD.

Prečo huby?!

Ing. Hnilica (upravené)

„O vývoji, dokonalosti a životaschopnosti húb svedčí fakt, že aj pri ich obrovskom množstve, ani jediná z nich nie je v červenej knihe.“

Pestovanie húb...

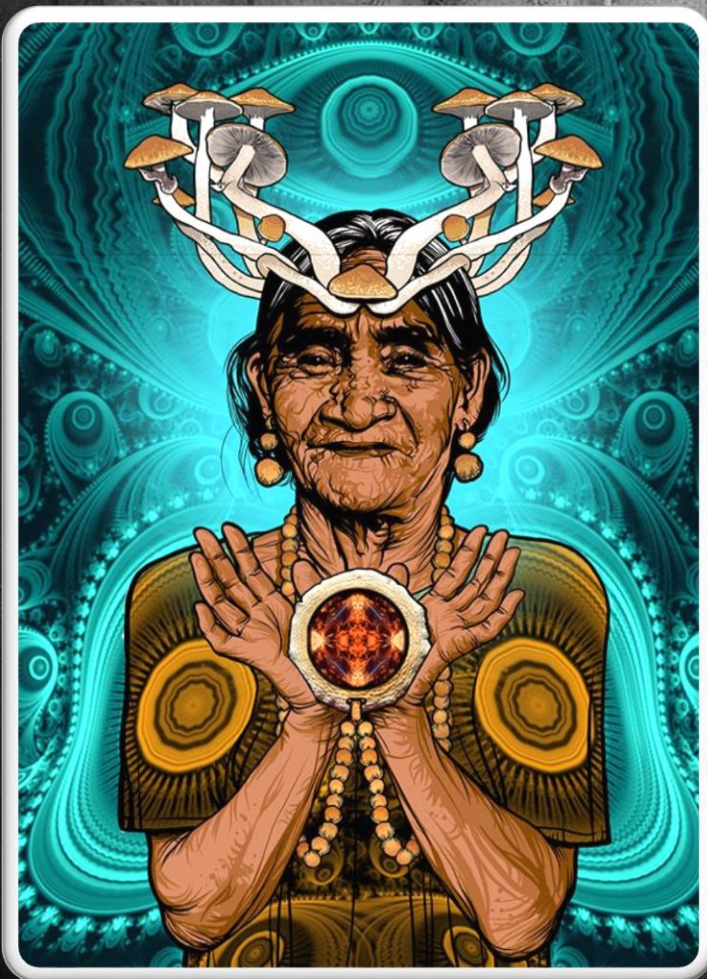
Etnomykológia

- *Staroveký Egypt – fermentácia je dar boha Osirisa*
- *Staroveké Grécko – Bakchalie (bujné zábavy)*
- *Rímska ríša – Boh Jupiter venoval svetu huby*
- *Stredná doba kamenná (Dánsko) - huby sú liečivé*
- *Národy Južnej Ameriky – psychotropné huby*
- *Severná Amerika – zastavovanie krvácania...*

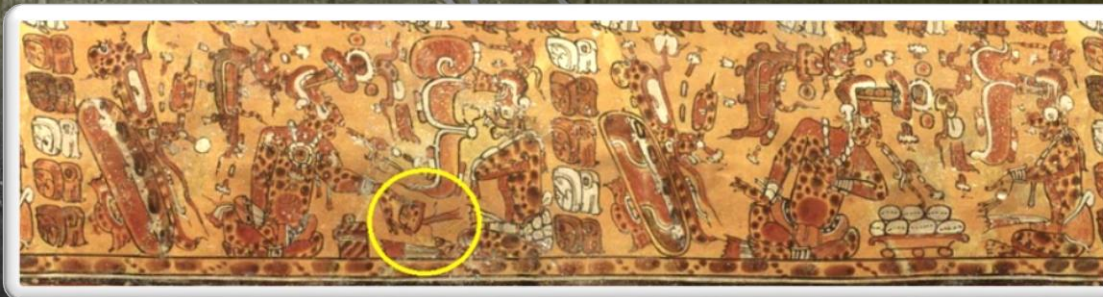
Pestovanie húb...

Etnomykológia

➤ *Sibírske národy - Amanita muscaria halucinogéne účinky*

- *Čína – tradičná čínska medicína*
- *Ganoderma, Lentinula, Flamullina, Tremella, Corcypes, Pleurotus*

Obce...

Hřibiny -Ledská

Hubová

Smržov

Paríž 1880

Paríž 1880

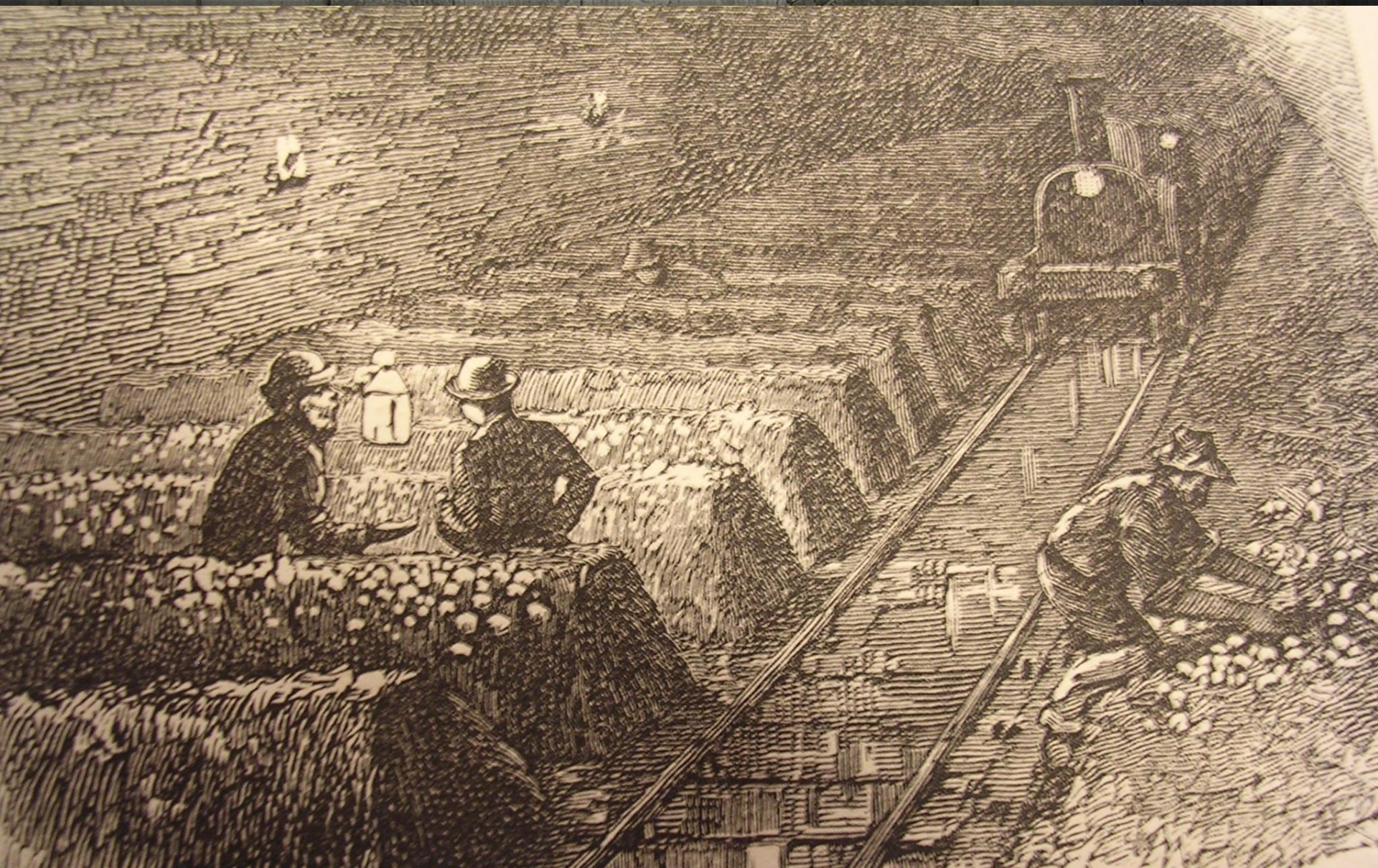

Príprava substrátu 19. st.

Pestovanie v železničnom tuneli

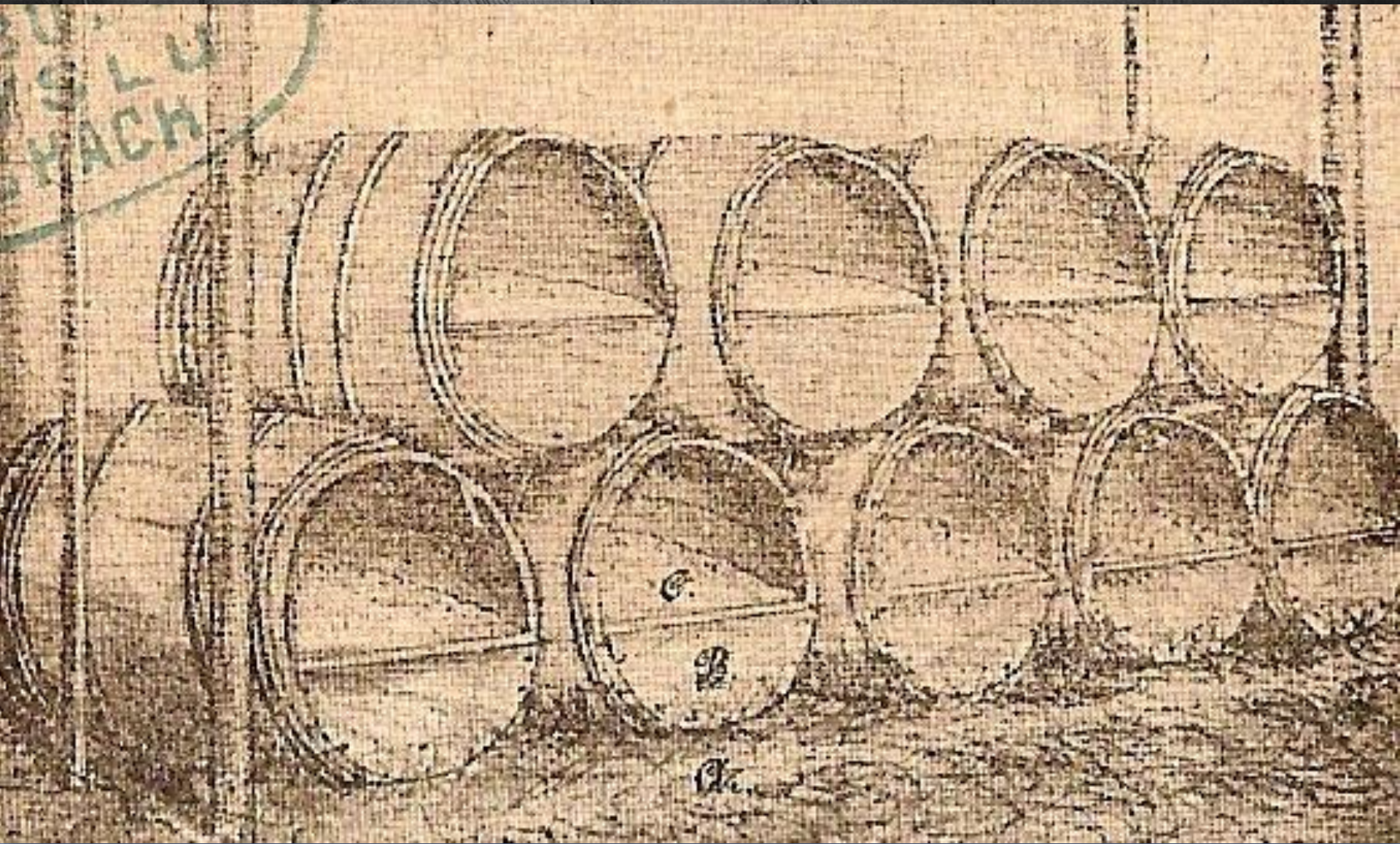
Pestovanie na „oslích chrbtoch“

Pestovanie na „oslích chrbtoch“

Pestovanie na v sudoch od cementu

the base

Ing. Marcel Golian, PhD

Pestovanie na zemi

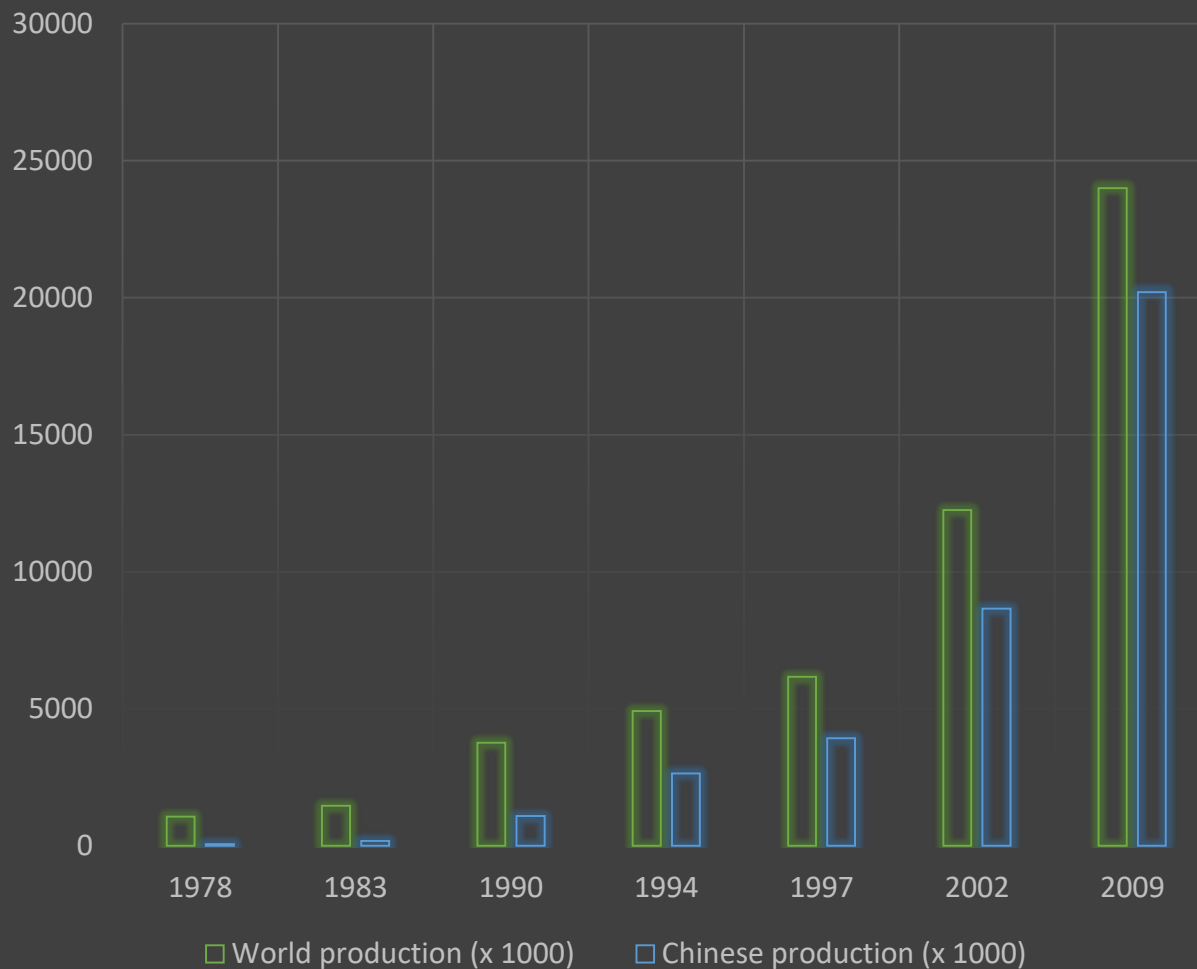

Pestovanie v jaskyniach

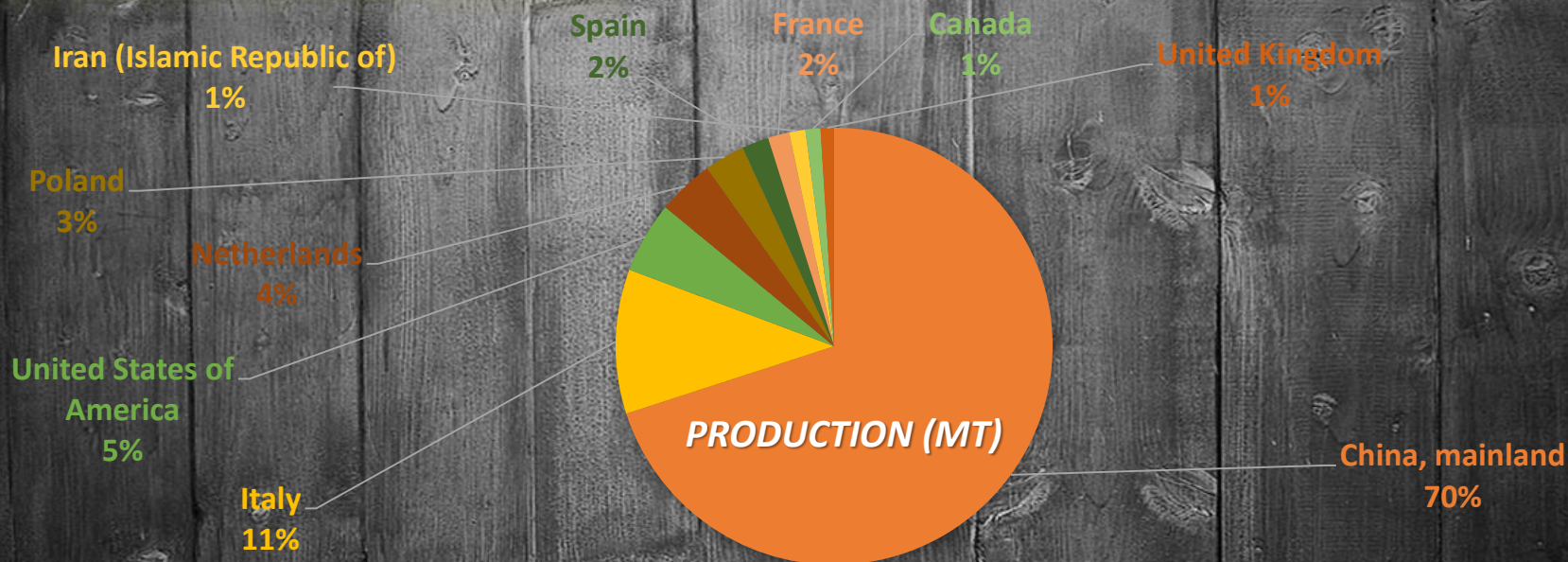

Vývoj pestovania húb vo svete...

Pestovanie húb vo svete...

9. február 2016

Rank	Area	Production (Int \$1000)	Production (MT)
1	China, mainland	9,291,928	5,150,000
2	Italy	1,416,342	785,000
3	United States of America	700,864	388,450
4	Netherlands	553,907	307,000
5	Poland	396,936	220,000
6	Spain	263,421	146,000
7	France	210,329	116,574
8	Iran (Islamic Republic of)	158,188	87,675
9	Canada	147,949	82,000
10	United Kingdom	131,891	73,100

Huby vo všeobecnosti...

Počet druhov spolu

Celkovo

1 400 000

Určených

70 000

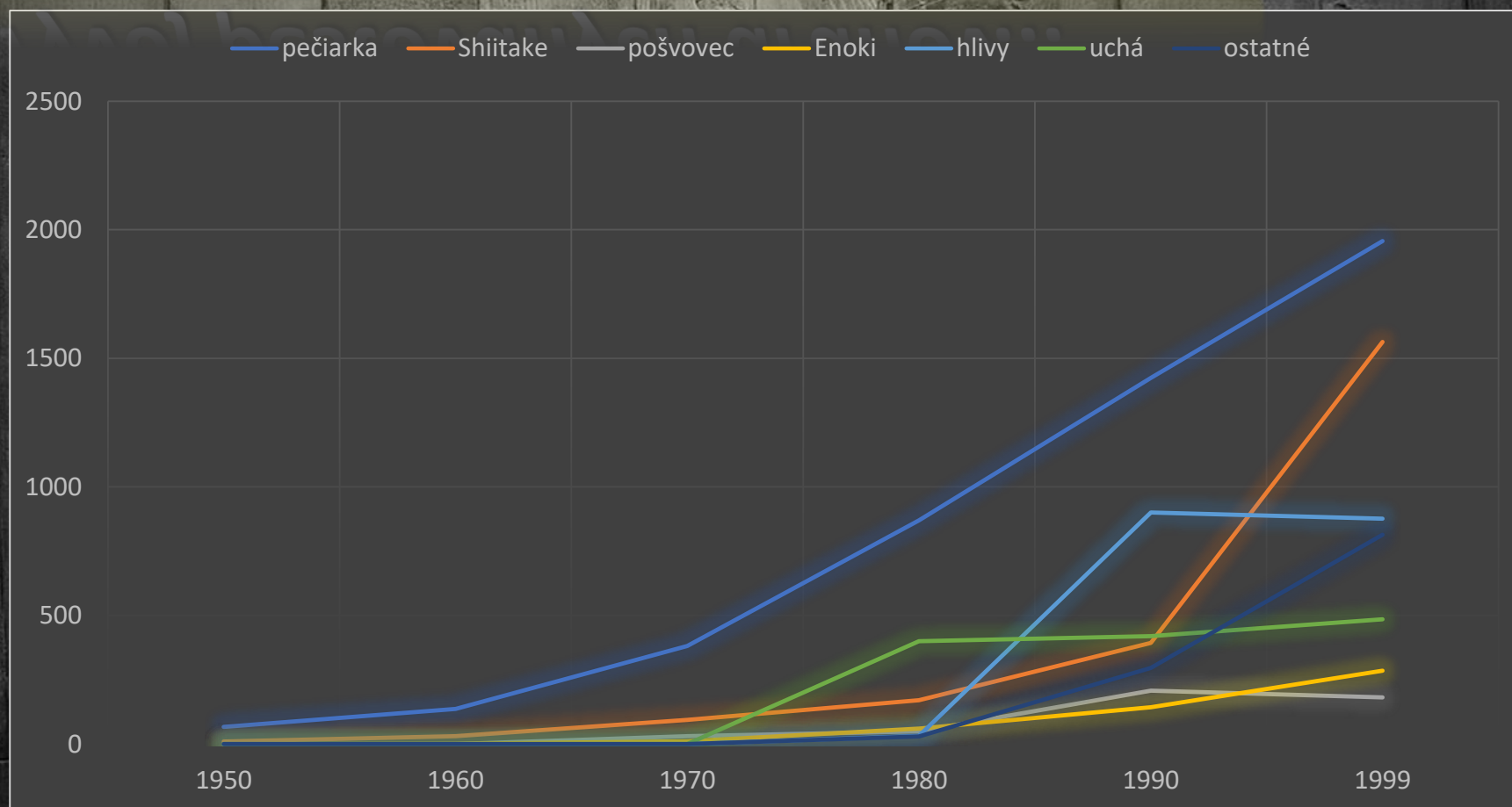
Jedlé

2 000

Pestované

100

Vývoj pestovaných druhov...

Rok	pečiarica	Shiitake	pošvovec	Enoki	hlivy	uchá	ostatné
1950	66,4	9,3	0	0	0	0	0
1960	136	30	0	1	0	0	0
1970	381	94	30	11	0	0	0
1980	870	170	49	60	32	400	29
1990	1424	393	207	143	900	420	296
1999	1956	1564	181	285	876	485	814

Pestovanie húb vo na Slovensku

➤ História

➤ Počiatky riadeného pestovania v polovici 20. st.

➤ RNDr. Anastázia Ginterová, CSc.

➤ 60. – 70. roky 20.storočia – prerábky budov

➤ presýtenie trhu – úpadok produkcie

➤ Súčasnosť

➤ Poľsko, Česko, Maďarsko

➤ Slovensko - pád šampiňonárne v Topolčiankach, Bane Nováky, niekoľko malých pestovateľov

Najpestovanejšie druhy jedlých a liečivých
húb vo svete..... ?!

Pleurotus sp.

Hliva...

Pleurotus ostreatus

Hliva ustricovitá

Hiratake

Lentinula edodes

Húževnatec jedlý

Shitake

Agaricus bisporus

Pečiarka dvojvýtrusná

champignon

Auricularia auricula - judae

Uchovec bazový

Judášovo ucho

Flammulina velutipes

Plamienka zimná

Enoki

Hericium erinaceus

Koralovec ježovitý

lion's mane

Hypsizygus tessellatus

Mramorovec rozpučaný

Buna shimeji

Pholiota nameko

Šupinovka nameko

nameko

Grifola frondosa

Trsovnica lupeňovitá

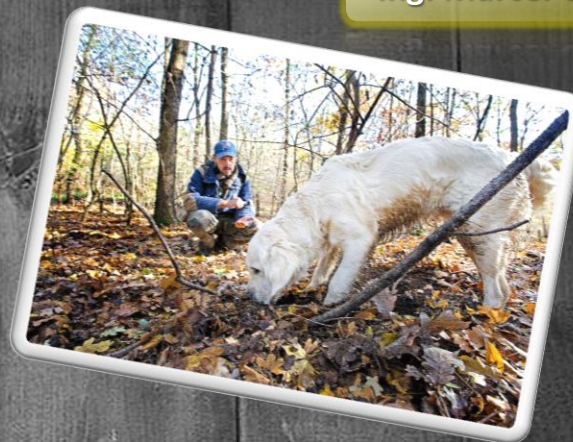
Morchella esculenta

Smrček jedlý

Tuber spp.

Hřuzovka

lanýž

Tremella spp.

Rôsolovka

Polyporus umbellatus

Trúdník klobúčkatý

choroš oříš

Ganoderma lucidum

Leskokôrka lesklá

Reishi

Cordyceps chinensis

Žezlovka čínska

Housenica čínska

Huby a človek...

Benefity spojené s hubami

- *Modelové organizmy pre výskum*
- *Kolobeh C látok (rozklad org. materiálu)*
- *Biosyntéza (lieky, antibiotiká, proteíny)*
- *Biotransformácia napr. fermentácia (alkohol), pečivo*
- *Sekundárne metabolity (rastové hormóny, alkaloidy)*
- *Enzymatické pôsobenie (syry atď.)*
- *Remediácia pôd a mykorízy*
- *Biologická ochrana proti škodcom a mikroorganizmy*

Huby a člověk...

Negatíva spojené s hubami

- *Rozklad potravín, dreva atď...*
- *Choroby človeka (mykózy, alergie)*
- *Choroby zvierat (mykózy)*
- *Choroby rastlín (plesne, hniloby, kazivosť)*
- *Mykotoxíny (aflatoxíny) a jedy*
- *Jedy*

Spotreba húb na Slovensku

Spotreba ostatnej zeleniny vrátane húb na obyvateľa v SR 2014

Rok	Druh zeleniny	spotreba na obyvateľa/rok
2014	ostatná zelenina vrátane húb	11,5 kg
2013	ostatná zelenina vrátane húb	10,8 kg
2012	ostatná zelenina vrátane húb	9,2 kg
2011	ostatná zelenina vrátane húb	11,9 kg
2010	ostatná zelenina vrátane húb	10,0 kg

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Pestovanie húb...

Video 1...

Ing. Marcel Golian, PhD

Morchella esculenta
Smrček jedlý

Ďakujem
za pozornosť..